

1987, 21. června – Sdělení VONS č. 658 „Vlastimil Marek odsouzen k podmíněnému trestu“ o soudním jednání s Vlastimilem Markem u Obvodního soudu pro Prahu 2 a jeho odsouzení pro trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině k podmíněnému trestu odnětí svobody, v příloze text dopisu Vlastimila Marka zveřejněného v časopisu Tokyo Journal, který byl jedním z důvodů Markova trestního stíhání.

Senát Obvodního soudu pro Prahu 2 za předsednictví JUDr. Tomáše Vrchlabského projednával v hlavním líčení, konaném dne 16. 6. 1987, trestní věc proti aktivistovi Jazzové sekce Vlastimilu Markovi (viz sdělení č. 555, 559, 564, 571 a 654)¹. V. Marek byl žalován pro trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině (§ 112 tr. z.), jehož se měl dopustit tím, že v zahraničí byly publikovány nebo jinak vešly ve známost některé jeho texty a dopisy, obsahující výhrady proti kulturním poměrům v našem státě, speciálně pak větu „V Československu není povolena rocková hudba“. Ačkoli obhájce namítal a také řadou příkladů doložil, že podobné a ještě ostřejší kritické výhrady se dnes běžně publikují v oficiálním čs. tisku, shledal soud V. Marka vinným uvedeným trestným činem a uložil mu trest odnětí svobody v trvání čtyř měsíců s podmíněným odkladem na jeden rok.² Prokurátorka i obžalovaný si ponechali lhůtu k možnému odvolání.³

K soudu se dostavilo deset až dvanáct přátel obžalovaného včetně zástupců amerického a britského velvyslanectví. Byli dokonce i v soudní síni filmováni neznámými muži v civilu, hlavního líčení se však směli bez problémů zúčastnit.

Rozsudek nad V. Markem je nepochybně dalším příznakem „mírnějšího trendu“ čs. justice v posledních několika měsících. Zbývá jen otázka, komu a čemu slouží, je-li perzekvován, dva měsíce držen ve vazbě a posléze formálně odsouzen člověk, jehož morální, pracovní a kulturní přínos společnosti byl konstatován i soudem. Vlastimil Marek považuje za hlavní osobní újmu, že v důsledku svého trestního stíhání a odsouzení nebude moci již

veřejně vystupovat, pořádat turné po Československu a jezdit do ciziny. Je však zjevné, že finanční, morální a kulturní náklady celé této tragikomedie nenese jen V. Marek, ale celá společnost.

V příloze zveřejňujeme překlad dopisu V. Marka, zveřejněný v japonském časopise Tokyo Journal, vycházející v angličtině, v prosinci 1984.⁴ Pokud budou v Československu stíhaní lidé za takovéto dopisy, bude právní i politická situace – navzdory četným oficiálním prohlášením a závazkům – zcela nenormální.⁵

Příloha:

Dopis z Prahy

Chtěl bych vás požádat o laskavost. Jsem hudebník, hraju indicou hudbu a píšu o západní rockové muzice pro 10 000 čtenářů a členů organizace mladých lidí. Studentům a posluchačům na svých koncertech pravidelně přednáším o Japonsku a japonské rockové hudbě.

Mé informace ale stárnou, a protože rocková hudba a rockové hnutí zde není „povolené“, byl můj časopis spolu s celou organizací o 10 000 členech právě zakázán.⁶ Ve svých přednáškách a koncertech budu trpělivě pokračovat a udělám, co budu moci, abych pomohl mnoha mladým lidem v ČSSR se lépe informovat a orientovat. Naše oficiální noviny a časopisy obvykle tisknou pouze „negativně laděné“ články o Japonsku a neposkytují žádné informace o japonské hudbě. A tak naneštěstí u nás stále více mladých lidí myslí na Japonsko jako na zemi s miliony aut a plynovými maskami na tvářích Japonců kvůli zamoření vzduchu a nezaměstnaností způsobenou roboty v továrnách na automobily.

Pokud můžete, otiskněte, prosím, můj dopis nebo jeho část, s nabídkou dopisování nebo výměny neoficiálních nahrávek a vysvětlení naší situace. Velmi bych uvítal materiál o současném Japonsku (starší čísla Tokyo Journalu a dalších novin v angličtině) a ukázky japonské rockové hudby či nové vlny na deskách a kazetách.

Možná existují mladí chlapci nebo dívky, kteří by ocenili lepší informovanost Čechů o trendech japonské rockové hudby nebo by

se jen chtěli – o hudbu, kterou mají rádi – podělit s lidmi v Praze, kteří hrát rockovou hudbu nemohou, a nadto se jim o ní nedostává žádných informací. Japonci si určitě ani neumějí představit, že by nemohli organizovat rockové koncerty, hrát rock nebo si kupovat jakékoliv tituly západní rockové hudby na deskách, časopisy atd.

Kulturní a hudební izolace mladých lidí v Československu je pro budoucnost velmi nebezpečná. Žijeme na jedné planetě, jsme jedna rodina. Pro mnoho Čechů je rocková hudba jediným zdrojem necenzurovaných informací a jediným pramenem předávání a sdělování pocitů a atmosféry zpoza „železné opony“. Můžete mně a mým přátelům pomoci?

Marek, Slovenská 17, Praha

Informace o Chartě 77, r. 10, 1987, č. 9, s. 8–9.

POZNÁMKY

- ¹ Dokumenty č. 558, 562, 567, 574 a 657. K případu Vlastimila Marka viz dále sdělení VONS č. 675 a 682, dokumenty č. 678 a 685. K případu stíhaných členů výboru Jazzové sekce viz sdělení VONS č. 467, 508, 599, 607, 619, 624, 630, 639, 659 a 665, dokumenty č. 470, 511, 602, 610, 622, 627, 633, 642, 662 a 668.
- ² Rozsudek vynesený senátem Obvodního soudu pro Prahu 2 složeným z předsedy JUDr. Tomáše Vrchlabského a soudců JUDr. Hany Cimmermannové a Jaroslava Mráčka je uložen in: ABS, vyšetřovací spis k případu Vlastimila Marka, sign. V 40277 MV.
- ³ Vlastimil Marek napadl v odůvodnění odvolání proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 formální vady. Ty spatřoval především ve skutečnosti, že výrok rozsudku neodpovídal požadavkům, které na něj klade ustanovení § 120 odst. 3 tr. ř., podle něhož musí obsahovat přesné označení trestného činu, a to nejen zákonným pojmenováním a uvedením příslušného označení, ale též i uvedením místa, času a způsobu, popř. i jiných skutečností, aby nemohl být zaměněn s jiným: „*Ve výroku rozsudku soudu I. stupně jednak chybí přesnější časové určení, kdy mělo dojít k odeslání inkriminovaných dopisů, časové vymezení, nejméně od roku 1984 do zadržení, není přesným určením času, zejména když u jednotlivých písemností bylo možné přesně určit datum odeslání, a ve výroku dále chybí určení, které ze zadržených písemností*

obsahovaly ‚hrubě nepravdivé údaje o poměrech v republice‘. Ve výroku rozsudku se cituje pouze článek ‚Život v Československu‘, aniž se však dále specifikuje, jaké výroky v tomto pojednání soud považuje za hrubě nepravdivé a kterými jsem se měl dopustit předmětného trestného činu.“ K uvedenému dopisu nazvanému Život v Československu Marek uvedl, že se jedná o subjektivně pojatou literární výpověď, která nebyla určena k zveřejnění. Odvolával se na absenci důkazů o tom, že by došlo k jeho zveřejnění.

Marek dále poukazoval na nepřesný překlad dopisu zveřejněného v časopise Tokyo Journal, kde ‚jsem měl uvést, že rocková hudba a rockové hnutí vůbec je zde zakázáno. Takový výrok však můj dopis neobsahuje, jedná se o zcela nepřesný překlad, neboť věta celá zní takto: ‚Mé informace ale stárnou, a protože rocková hudba a rockové hnutí zde ‚není povolováno‘, můj časopis byl právě zakázán s celou organizací o 10 000 členech.‘ Pravdou je, že některé koncerty rockové hudby nejsou povolovány, což jsem dokumentoval i některými články z našich časopisů, které obsahovaly kritiku těchto poměrů.“ Závěrem Marek uvedl: ‚Trvám na svém stanovisku, že mé dopisy, které byly odesílány do zahraničí, nebyly určeny ke zveřejnění a také tak byly adresáty chápány. Nejsem si vědom, že bych do těchto dopisů psal údaje, o nichž bych věděl, že se nezakládají na pravdě. Soudu jsem předložil řadu výstřížků z denního tisku, v nichž jsou kritické články, obsahující údaje shodné s těmi, které byly v mých soukromých dopisech.“ Z výše popsaných důvodů navrhoval zrušení rozsudku soudu prvního stupně a zproštění obžaloby v plném rozsahu. Zdůvodnění odvolání je uloženo in: LP, Sb. VONS inv. č. 209, sign. II/2, kart. 35.

⁴ Český překlad dopisu uveřejněného časopisem Tokyo Journal v prosinci 1984 viz in: tamtéž, sign. I/1, kart. 35.

⁵ K účelově chybnému překladu dopisu, na němž stála jediná skutková podstata případu, Vlastimil Marek uvedl, že problém neshledává ve skutečnosti, že byl konfrontován s mocí, ale v jejím zneužití překračujícím i tehdejší socialistickou zákonnost. Pokud je někdo podle něj soudním tlumočnickem, tak ručí za kvalitu své práce. Rozhovor Jana Bárty s Vlastimilem Markem, 20. 12. 2011.

⁶ V úředním překladu vypracovaném pro potřeby vyšetřování byla tato věta přeložena: ‚Avšak mé informace se stávaly starší a starší a vzhledem k tomu, že rocková hudba a rockové hnutí vůbec je zde zakázáno, můj časopis společně s celou desetitisícovou organizací byl zakázán.‘ ABS, vyšetřovací spis k případu Vlastimila Marka, sign. V 40277 MV. Na rozpor v překladu poukazoval Marek v odůvodnění odvolání proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 z 16. 6. 1986.